

Jurgis Kunčinas

Mėlynas kraujas

Kitados, vargą vargdamas, iš priemiesčio kulinarijos nušvilpiau dar karštą vištą. Vos spėjau suleisti dantis į kvapą gniaužiantį kepsnį, kai buvau nutvertas už pakarpos ir uždarytas į belange. Sėdėjau ir beveik verkiau - ir iš piktumo, ir iš alkio. Naktį į mano kamerą įmetė dar vieną vagišių - šis buvo nukniaukęs *valgos* stiklų valytuvus ir dar kažką, pamiršau. Pamenu tik, kad *kollega* pasisakė esąs iš Voronežo. Dabar jau supratot, kokiais laikais visa tai nutiko.

Sėdėjom su tuo voronežiečiu, pliurpėm, aišku, rusiškai, ir abu kvailai tikėjom, kad ryte mus abu paleis - mane kirsti keptų vištų, jį - tvarkyti *volgu*. Drimba buvo tasai voronežietis, įžūlus dar: buvo matyt, kad meluoja nesustodamas. Netrukus paaiškėjo, kad ir trenktas.

- Kai tarnavau armijoje, - kalbėjo jis man, - tai ujo mane kas tik netingėjo. Pyko, kad su aukštuoju mokslu, teisės technikumą baigiau. Supuldavo keli seržantai ir į kaulus man, į kaulus. Tas pat ir su karininkais, oi, kaip aš jų nekenčiau! Teisybė, prastas buvau kareivis, viskas krito man iš rankų, net šaukštas. Aš jiems vis kaišiojau tokią *spravkę*, kad esu idiotas, tik jie mane dar labiau šokdino. Tie *bliadės* mane taip išnervino, kad vieną naktį aš atsikėliau ir išėjau iš dalinio. Nubridau per sniegus į kaimą. Nukėblinau prie parduotuvės, nukabinau nuo vyrių duris ir - pirmyn! Dabar, žinok, paskutinis smirdžius tokios skylės neplėštų. Bet man tada pasirodė, kad atsidūriau pasakų šaly - visko pilna! Valgyti, gerti, rūkyti! Ten toks kaimo univermagas: ir kostiumai, ir dalgiai. Nusimečiau savo uniformą, užsitempiau tokį mėlyną kostiumą, apsiaviau veltiniais, į maišą prisimečiau degtinės, édalo ir...

- Kurio galo tu man visa tai skiedi? - neištvėriau. - Baik!

Jis taip dėbelėjo į mane, kad aš net prietemoje apmiriau.

- Tai šit, - varė jis toliau. - Pamiršau pasakyt. Išlaužiau ir kasą. Nė šimto rublių nebuvo. Bet kai esi plikas... susižėriau net kapeikas. Ir dui į *električkos* stotele. Kai pirkausi bilietuką, kasininkė kažki kaip keistai žiūrėjo į mano letenas. Žvilgt, ir aš nustėrau - pirštų galai pamėlo! Tarsi raštininkas koks būčiau buvęs. O aš beveik neraštingas, kad ir su aukštuoju, - prajuko jis spigiai. - Iš kurgi galėjau žinot, kad j kasas jie priberia tamtyč sutaisytų milčiukų.

Ir kuo labiau trini, stengies nusiplauti, tuo labiau, smarkiau mėlynuoja! Chemija! Nu, ta *sterva* paskambino, kur reikia, ir Minske mane jau pasitiko, oi, kaip pasitiko! Visas palikau mėlynas, ne tik pirštai. Davė du metus *disbato*, supranti tu? Va kur užsigrūdino mano plienas, va kur išdulėjo visi kompleksai. Išėjęs susiradau tą gudruolę ir nusmaugiau kaip katę. Gal ten ir kita pasitaikė, koks skirtumas, ta pati veislė. Tada jau uždarė į tokią psichuškę, kad net *disbata*s atrodė rojus. Nieko, ištvėriau. Visiems ten kartojau, kad kraujas mano mėlynas, ką aš, girdi, galiu padaryt... Dar labiau daužė...

Kameroje ėmė brėkšti. Tada jis kyštelėjo man storus savo pirštus panosėn. Tikrai, tie pirštai pasirodė man mėlyni. Kai jau visai prašvito, iš kažkokios siūlės jis išsitraukė skiautelę skutimosi peiliuko ir persirėžė smiliaus pagalvėle. Spūst, spūst, ir ant cementinių grindų nuvarvėjo keli mėlyno kraujo lašai. Ir man nebe visi namie, išsigandau. Mėlynas kraujas! Na, gal tik melsvas. Vis tiek.

- Šiandien mane sušaudys, - pareiškė jis, ir jau nebeabejojau, kad tupiu su tikrų tikriausiu bepročiu. - Be tardymo, be teismo! Šūdas tie valikliai! Matai... jie jau iškniso, kad žmones pjoviau kaip paršus.

Jis tarsi didžiudamasis ėmė pasakotis ir, rodės, galo nebus... Žudės ir užsnūdusius skveruose, ir vėlyvus praeivius. Aš, matyt, kažki kaip kreivai šyptelėjau. Jam labai nepatiko. Šoko ant manės ir puolė smaugt, bet čia prasivėrė langutis - atnešė pusrytį- Pavalgęs tas žvėris tarsi atlyžo.

- Dabar, - taikiai pasakė jis, - tu pasakok. O aš klausysiuos. Patiks, viskas liuks. Nepatiks, dievaži, nusmaugsiu kaip tą. Nu? Varyk.

Gūžtelėjau. Apie tą vištą buvau jau sakęs. Jis žiūrėjo į mane taip, tarsi skaičiuotų paskutines mano gyvenimo sekundes. Plojo man per petį ir pabandė pažvelgti į akis. Laimė, prisiminiau vieną seniau pažinotą vokietį. Tekstilės mašinų mechaniką; firma ji siuntinėdavo kone po visą pasaulį, buvo užklydęs ir pas mus. Dytrichas toks. Ar žinai, kad tai gali reikšti ir visrakti?

Jis niūriai linktelėjo: tęsk.

-Tu žinai, kartą tą Dytrichą pasiuntė padirbėti i Kiniją. Na, iki Pekino jis atskrido, o tada kokį tūkstanti varstų dar teko dundėti traukiniu. Kinija didžiulė šalis...

-Nu, - suirzo jis, - nu i kas?

-Dytrichas nuriedėjo daugiau kaip pusę kelio ir viskas buvo neblogtai. Paskui dar kartą pavalgė, išgėrė alaus ir užsnūdo. O kai nubudo, pasigedo savo naujo tranzistoriaus. Nedidelis turtas, bet vis tiek. Perpyko baisingai ir pastebėjęs sprunkantį berniukštį, puolė vytis. Nutvėrė, kaip sakoma, su įkalčiais. Nusivarė pas traukinio konduktorių ir šiaip taip išaiškino kas ir kaip. Šitas, parodė Dytrichas į mažą kiną, *cap carap!* Tam vaikui buvo kokie keturiolika metų. Konduktorius prisirakino vagišių specialia grandinėle, o kai traukinys trumpam stabtelėjo, atidarė duris, išstūmė jį lauk ir nė nemirktelėjęs nušovė. Kinų geležinkeliečiai ginkluoti, kasininkai irgi. Paskui tas konduktorius dar pareikalavo iš Dytricho dešimties dolerių. Už tai, kad jis likvidavo vagį ir gražino aparatėli. Jei Dytrichas būtų jį įskundęs, ir tas konduktorius būtų buvęs nukeptas. Tik ne už vaiką, už tai, kad paėmė kyšį. Tik dar nežinojo kinų įstatymų. Tai matai kaip.

-Teisingai, - pasakė voronežietis. - Teisingai, kad nušovė.

-Dytrichas buvo taip sukrėstas, - pabaigiau, - kad niekur nerado sau vietos. Pykšt vaiką kaip žvirbli! Vėliau, jau pagyvenęs Kinijoje, pirko pigius tranzistorius ir veltui dalijo juos kinų vaikams.

-Asilas! - pasigirdo komentaras. - Asilas.

Dabar pats būčiau jį mielu noru nupylęs. Už viską, bet pirmučiausiai už tai, kad vos manęs nepasmaugė.

Ilgai ir įdėmiai jis stebėjo mane. Paskui apsisprendė. Puolė dar kartą, bet spėjau įspirt jam į pilvą. O čia įpuolė trys mentai ir vis niuksuodami išsitempė jį iš kameros.

Už tą vištelę gavau dešimtį parų. Jau daug vėliau klausiau pažįstamą daktarą – ar gali žmogaus kraujas būti mėlynas? Sis pakraipė galvą. Jei tas žmogus sepija, tai, matyt, gali. Ir kažkaip labai keistai pasižiūrėjo į mane.

Jei taip, tai tasai skerdikas iš Voronežo ir buvo sepija. Bet aš irgi geras: atsėdėjęs paras, paupy iš girtuoklių nugvelbiau tranzistorių ir atidaviau jį pirmam sutiktam berniukui. Įbrukau kone per jėgą ir jauėjau sau. Čia pat parkritau nuo smūgio į galvą. Pasirodė, kad tranzistorių buvau nuknisęs iš tikro jo tėvo. To, kurs girtutėlis drybsojo prie pat vandens, o iš aparatėlio diktorius bosino, kad ekonomika turi būt ekonomiška. Pajutau, kad iš nosies laša kraujas. Brūkštelėjau pirštu per nosį ir šiurpdamas prisikišau jį prie akių. Viskas gerai, atsidusau. Raudonas. Raudonas dar mano kraujas. Kaip žmonių. Aš dar ne sepija. Dar yra įdek vilties. Gyvensiu kaip visi. Taip ir nutiko vėliau.

(Užėjau pas draugą. Trumpi apsakymai / Jurgis Kunčinas. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2003 ISBN 9986-39-280-2)